

№ 330510018002417070

საქმე №4ა/291-18

დადგენილება

15 ივნისი, 2018 წელი

ქ. თბილისი

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა
მოსამართლე - ლევან მურუსიძე

საჩივრის ავტორი - ი/მ „ანი გაჩეჩილაძე“

მოწინააღმდეგე მხარე (ოქმის შემდგენი ადმინისტრაციული ორგანო) - ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახური

გასაჩივრებული დადგენილება - თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 04 მაისის დადგენილება საჩივრის განხილვის ფორმა - ზეპირი მოსმენის გარეშე

აღწერილობითი ნაწილი:

2018 წლის 26 აპრილს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურიდან შევიდა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და მასალები ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიმართ, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის.

წარდგენილი სამართალდარღვევის მასალებით და სასამართლო განხილვისას დადგენილია:

ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 18 აპრილს ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიმართ შედგა N000671 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი, რომლის თანახმად, ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ ფეისბუქ გვერდზე, ასევე წარმოებულ პროდუქტზე განთავსებული იქნა არაეთიკური რეკლამა, რითაც დაირღვა რეკლამის წარმოებისა და გავრცელების წესი.

საქმის მასალების შესწავლის, მხარეთა ახსნა-განმარტებების მოსმენის, წარმოდგენილი მტკიცებულებათა გაცნობისა და დავის სასამართლო სხდომაზე განხილვის საფუძველზე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ი/მ „ანი გაჩევილაძე“ ცნობილი უნდა იქნეს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის საფუძველზე შემდეგ გარემოებათა გამო:

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის პირველი მუხლით განსაზღვრულია თუ რა წესით შეიძლება დაედოს ადმინისტრაციული სახდელი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენს. ამავე კოდექსის მე-8 მუხლის თანახმად, არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მე-10 მუხლით განისაზღვრა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ცნება, რომლის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად (გადაცდომად) ჩაითვლება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების, მმართველობის დადგენილი წესის ხელშეწყობის მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის მეორე მუხლის შესაბამისად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობა შედგება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ამ კოდექსისა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებისაგან. ამავე კოდექსის 231-ე მუხლით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეების წარმოების წესი სასამართლოებში განისაზღვრება ამ კოდექსით და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 33-ე მუხლის თანახმად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევისათვის სახდელი დაედება იმ ნორმატიული აქტით დაწესებულ ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევისათვის ამ კოდექსის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ სხვა აქტების ზუსტი შესაბამისობით. სახდელის დადებისას მხედველობაში მიიღება ჩადენილი სამართალდარღვევის ხასიათი, დარღვევის პიროვნება, მისი ბრალის ხარისხი, ქონებრივი მდგომარეობა, პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებანი.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 236-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე

მტკიცებულებას წარმოადგენს ყველა ფაქტობრივი მონაცემი, რომელიც საფუძველზე საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით, ორგანო (თანამდებობის პირი) დაადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის არსებობას ან არარსებობას, პირის ბრალეულობას მის ჩადენაში და სხვა გარემოებებს, რომლებსაც მნიშვნელობა აქვს საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის. ამავე ნორმის მე-2 ნაწილით, ეს მონაცემები დადგინდება შემდეგი საშუალებებით: ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმით, ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირის ახსნა-განმარტებით, დაზარალებულისა და მოწმის ჩვენებებით, ექსპერტის დასკვნით, ალკოჰოლური, ნარკოტიკული ან ფსიქოტროპული გამოკვლევის (ტესტირების) შედეგებით, ვიდეოფირით ან ფოტოფირით, ნივთიერი მტკიცებულებით, ნივთისა და დოკუმენტის ამოღების ოქმით და სხვა დოკუმენტებით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 264-ე მუხლის თანახმად, ორგანო (თანამდებობის პირი) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის განხილვისას მოვალეა დაადგინოს ჩადენილი იყო თუ არა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა, ბრალეულია თუ არა პირი მის ჩადენაში, ექვემდებარება თუ არა იგი ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას, არის თუ არა შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებები, მიყენებულია თუ არა ქონებრივი ზარალი, აგრეთვე გამოარკვიოს სხვა გარემოებანი, რომელთაც მნიშვნელობა აქვთ საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, რეკლამის დაკვეთის, წარმოებისა და გავრცელებისათვის დადგენილი წესების დარღვევა – გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 3 000 ლარის ოდენობით.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, კანონის მიზანია რეკლამის სფეროში ჯანსაღი კონკურენციის განვითარება, საზოგადოებრივი ინტერესების, რეკლამის სუბიექტებისა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვა, არასათანადო რეკლამის თავიდან აცილება და აღკვეთა.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, „რეკლამა“ განმარტებულია, როგორც საქონელზე, მომსახურებასა და სამუშაოზე (შემდგომში-საქონელზე), ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე, იდეასა და წამოწყებაზე ნებისმიერი საშუალებითა და ფორმით გავრცელებული ინფორმაცია, რომელიც გამიზნულია პირთა განუსაზღვრელი წრისათვის და ემსახურება ფიზიკური და იურიდიული პირების, საქონლის, იდეისა და წამოწყებისადმი ინტერესის ფორმირებასა და შენარჩუნებას, აგრეთვე საქონლის, იდეისა და წამოწყების რეალიზაციის ხელშეწყობას. აღნიშნული მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, არასათანადო რეკლამა განმარტებულია, როგორც არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო, არაეთიკური, შეცდომაში შემყვანი ან სხვა რეკლამა, რომელშიც დარღვეულია მისი შინაარსის.

დროის, ადგილის ან გავრცელების წესების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები. მითითებული მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად, არაეთიკურია რეკლამა, რომელიც ფიზიკურ პირთა ეროვნების, რასის, პროფესიის, სოციალური კუთვნილების, ასაკის, სქესის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური და ფილოსოფიური მრწამსის მიმართ შეურაცხმყოფელი სიტყვებისა და შედარებების გამოყენებით არღვევს საყოველთაოდ აღიარებულ ჰუმანურ და ზნეობრივ ნორმებს, ხელყოფს ეროვნულ და მსოფლიო კულტურულ საგანძურში შემავალ ხელოვნების ობიექტებს, ისტორიულ და არქიტექტურულ ძეგლებს, ბღალავს სახელმწიფო სიმბოლიკას (დროშა, გერბი, ჰიმნი), საქართველოს ან სხვა სახელმწიფოს ეროვნულ ვალუტას, რელიგიურ სიმბოლოებს, ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს, მათ საქმიანობას, პროფესიას ან საქონელს.

სასამართლომ განმარტა - აღნიშნული ნორმის ანალიზი ცხადყოფს, რომ კანონმდებელი არაეთიკურ რეკლამად მიიჩნევს შეურაცხმყოფელი სიტყვებისა და შედარებების გამოყენებით საყოველთაოდ აღიარებულ ჰუმანურ და ზნეობრივ ნორმების დარღვევას, რომელიც ფიზიკურ პირთა ეროვნების, რასის, პროფესიის, სოციალური კუთვნილების, ასაკის, სქესის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური და ფილოსოფიური მრწამსის მიმართ ხელყოფს ეროვნულ და მსოფლიო კულტურულ საგანძურში შემავალ ხელოვნების ობიექტებს, ისტორიულ და არქიტექტურულ ძეგლებს და ბღალავს სახელმწიფო სიმბოლიკას (დროშა, გერბი, ჰიმნი), საქართველოს ან სხვა სახელმწიფოს ეროვნულ ვალუტას, რელიგიურ სიმბოლოებს, ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს, მათ საქმიანობას, პროფესიას ან საქონელს."

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მერვე პუნქტის თანახმად, აკრძალულია არასათანადო რეკლამის განთავსება და გავრცელება. იგი ჩადენილი ქმედების, საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხისა და ხასიათის შესაბამისად იწვევს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პასუხისმგებლობას.

განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დასტურდება, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძემ“ ფეისბუქ გვერდზე და წარმოებულ პროდუქტზე განათავსა შემდეგი სახის რეკლამები: 1. წარწერა - „ჩამოგვრავდი, მარა ნათლისღებაა“; 2. წარწერა - „ძღვევი საკვირველი“ და გამოსახულება; 3. წარწერა - „სამეფო კარი თამარში“ და გამოსახულება; 4. გამოსახულება - „მაკურთხებელი ხელი“.

აღნიშნული ფაქტობრივი გარემოებების გათვალისწინებით, სასამართლომ განმარტა შემდეგი:

1. წარწერა - „ჩამოგვრავდი, მარა ნათლისღებაა“ - ნათლისღება უძველესი ქრისტიანული დღესასწაულია, თორმეტ საუფლო საეკლესიო დღესასწაულთაგან ერთ-ერთი. სახარების მიხედვით, ეს დღესასწაული უკავშირდება მდინარე იორდანეში იოანე ნათლისმცემლის მიერ მაცხოვრის ნათლისღებას, ანუ მონათვლას, სწორედ ამ დღიდან იღებს სათავეს ნათლობის წესი და საეკლესიო პირველი საიდუმლო.

2. წარწერა - „ძლევაი საკვირველი“ და გამოსახულება - დიდგორის ბრძოლა ანუ ძლევაი საკვირველი. დიდგორის ბრძოლას გამორჩეული ადგილი უკავია საქართველოს ისტორიაში. ეს გამარჯვება დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისათვის ბრძოლის, ერთიანობის, ქვეყნისთვის თავდადების სიმბოლოა. პროდუქტზე გამოსახულია სამეფო გვირგვინი, რომელიც ეროვნული ღირებულების მატარებელია.

3. წარწერა - „სამეფო კარი თამარში“ და გამოსახულება - თამარ მეფე იყო საქართველოს მონარქი 1184 წლიდან, ბაგრატიონთ სამეფო დინასტიის წარმომადგენელი. თამარი ატარებდა ტიტულს: „მეფეთ მეფე და დედოფალთ დედოფალი აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სომეხთა, შირვანთა და შაჰანშათა და ყოვლისა აღმოსავლეთისა და დასავლეთისა თვითმფლობელობითა მკყობელი“, ნართლმადიდებელმა ეკლესიამ თამარ მეფე წმინდანად შერაცხა, მისი სახე საქართველოში არაერთ ფრესკაზე არის გამოსახული.

4. გამოსახულება - „მაკურთხებელი ხელი“ - ხელის ექსტიკულაცია, რომლის გამოყენება ხდება რელიგიური პირების მიერ. მაკურთხებელი ხელი გამოსახულია არაერთი წმინდანის ხატზე, ასევე მას იყენებენ სასულიერო პირები მრევლის კურთხევის მიზნით.

ამდენად, სასამართლოს შეფასებით, ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ „აიისას“ ოფიციალურ ფეისბუქ გვერდზე და ასევე წარმოებულ პროდუქტზე განთავსებული რეკლამები თავისი წარწერებით და გამოსახულებებით არაეთიკურია, რომელიც რელიგიის მიმართ შეურაცხმყოფელი სიტყვებისა და შედარებების (გამოსახულებები) გამოყენებით არღვევს საყოველთაოდ აღიარებულ ჰუმანურ და ზნეობრივ ნორმებს, ხელყოფს რელიგიურ სიმბოლოებს, ასევე რეკლამები თავის წარწერებითა და გამოსახულებებით ხელყოფს ეროვნულ და ისტორიულ საგანძურს, ძეგლებს.

ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირი თავის პოზიციაში მოუხიბლებს ჩარევის არაკონსტიტუციურობის თაობაზე გამოხატვის თავისუფლებასთან დაკავშირებით.

სასამართლომ აღნიშნა, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ყოველ ადამიანს აქვს უფლება თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია, გამოთქვას - და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად, წერილობით ან სხვაგვარი საშუალებებით. ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, ამ მუხლის პირველ და მეორე პუნქტებში ჩამოთვლილ უფლებათა განხორციელება შესაძლებელია კანონით შეიზღუდოს ისეთი პირობებით, რომლებიც აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში სახელმწიფო უშიშროების, ტერიტორიული მთლიანობის ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად, სხვათა უფლებებისა და ღირსების დასაცავად, კონფიდენციალურად აღიარებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან ასაცილებლად

ან სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად.

ამდენად, საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლის პირველი პუნქტით განმტკიცებული იქნა ადამიანის ძირითად უფლებათაგან და თავისუფლებათაგან ერთ-ერთი ფუნდამენტური უფლება, ნებისმიერმა ადამიანმა თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია, გამოთქვას და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად, წერილობით ან სხვაგვარი საშუალებით, თუმცა ამავე მუხლის მე-4 პუნქტით რეგლამენტირებული იქნა ამ უფლებათა განხორციელების შეზღუდვა მხოლოდ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, თუ იგი აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში სახელმწიფო უშიშროების, ტერიტორიალური მთლიანობის ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად, სხვათა უფლებებისა და ღირსების დასაცავად, კონფიდენციალურად აღიარებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან ასაცილებლად ან სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად. ანალოგიური პრინციპია გატარებული ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-10 მუხლში, რომელიც ითვალისწინებს გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვას, თუ აღნიშნული ემსახურება ლეგიტიმურ მიზანს. კერძოდ, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-10 მუხლის თანახმად, ყველასათვის გარანტირებულია გამოხატვის თავისუფლება, თუმცა ხსენებული მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილია ის შეზღუდვები რასაც ამ თავისუფლების განხორციელება შეიძლება დაექვემდებაროს, კერძოდ, „ამ თავისუფლებათა განხორციელება, რამდენადაც ის განუყოფელია შესაბამისი ვალდებულებისა და პასუხისმგებლობისაგან, შეიძლება დაექვემდებაროს ისეთ წესებს, პირობებს, შეზღუდვებს ან სანქციებს, რომლებიც გათვალისწინებულია კანონით და აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში ... მორალის დაცვის მიზნით, სხვათა რეპუტაციის ან უფლებების დასაცავად“.

როგორც ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეზე *ჰენდისაიდი გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ (Handyside v. The United Kingdom)*, N 5493/72, 07 დეკემბერი 1976 წ., §§ 48-50, განმარტა:

კონვენციით დაფუძნებული დაცვის მექანიზმი დამატებითია ეროვნულ სისტემებთან მიმართებაში, რომლებიც ადამიანის უფლებებს უზრუნველყოფენ (...). კონვენცია, პირველ რიგში, სწორედ თითოეულ ხელშემკვრელ სახელმწიფოს ავალდებულებს, უზრუნველყოს მასში გაცხადებული უფლებები და თავისუფლებები. კონვენციის საფუძველზე შექმნილ ინსტიტუციებს თავიანთი წვლილი შეაქვთ ამ ამოცანის გამხორციელებაში, მაგრამ მათი ჩართვა ხდება მხოლოდ პაექრობითი პროცესის (contentious proceedings) მეშვეობით და ყველა შიდა სამართლებრივი მისაგებლის ამოწურვის შემდეგ (...).

ეს მიდგომები გამოიყენება განსაკუთრებით მე-10 მუხლის მიმართ. კერძოდ, შეუძლებელია სხვადასხვა ხელშემკვრელ სახელმწიფოთა შიდა სამართალში

ერთგვაროვანი ევროპული კონცეფცია არსებობდეს მორალის თაობაზე. შესაბამისი კანონებით გათვალისწინებული მოსაზრებები მორალის მოთხოვნების შესახებ განსხვავებულია სხვადასხვა ადგილას, სხვადასხვა დროს, განსაკუთრებით კი, ჩვენს ეპოქაში, ... თავიანთი ქვეყნის რეგალიებთან თავიანთი პირდაპირი და უწყვეტი კონტაქტის წყალობით სახელმწიფოს ხელისუფლება, პრინციპულად უკეთეს მდგომარეობაშია, ვიდრე საერთაშორისო მოსამართლე, გამოთქვას აზრი ამ მოთხოვნების ზუსტი შინაარსის, ისევე როგორც „შეზღუდვებისა“ და „სანქციების“ „აუცილებლობის“ თაობაზე, რომელთაც ამ ამოცანის შესრულება ეკისრება. ... შესაბამისად, მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილი ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს უტოვებს თავისუფალი შეფასების ფარგლებს. ეს ფარგლები გადაცემული აქვს როგორც შიდა კანონმდებელს („კანონით გათვალისწინებული“), ისე სხვა ორგანოებს, მათ შორის, სასამართლოებს, რომლებიც მოწოდებულნი არიან განმარტონ და გამოიყენონ ძალაში მყოფი კანონები.

ამის მიუხედავად, მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილი არ ანიჭებს ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს შეფასების შეუზღუდავ თავისუფლებას. სასამართლო, ... , პასუხისმგებელია ამ სახელმწიფოთა მიერ თავიანთი ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფაზე (...); უფლება აქვს საბოლოო შეფასება მისცეს, თუ რამდენად შეთავსებადია „შეზღუდვები და სანქციები“ მე-10 მუხლით დაცულ გამოხატვის თავისუფლებასთან. ...

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარეობს, რომ სასამართლოს ამოცანა კომპეტენტური ეროვნული სასამართლოების ჩანაცვლება კი არ არის, არამედ იმ გადაწყვეტილებების მე-10 მუხლის საფუძველზე გადამოწმება, რომლებიც მათ მიერ შეფასების თავისუფლების განხორციელების პირობებშია გამოტანილი.“

ასევე ნიშანდობლივია, რომ ევროპულმა სასამართლომ დაადგინა რა, რომ ადგილი არ ჰქონია კონვენციის მე-10 მუხლის დარღვევას საქმეზე *მიულერი და სხვები შვეიცარიის წინააღმდეგ (Müller and Others v. Switzerland)*, N 10737/84, 24 მაისი, 1988 წ., §36, აღნიშნა შემდეგი:

შვეიცარიის სასამართლოების მსგავსად, (ევროპული) სასამართლოც აღიარებს, რომ სექსუალური მორალის ცნება ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად შეიცვალა. ამის მიუხედავად, სასამართლო არაგონივრულს ვერ უწოდებს შვეიცარიის სასამართლოების თვალსაზრისს ამ ნახატების თაობაზე, რომლებშიც ყველაზე უფრო უხეში ფორმით გამოხატული სექსუალურობა „იყო იმდენად ვულგარული, რომ შეეძლო შეურაცხყოფა მიყენებინა ჩვეულებრივი მგრძობელობის ადამიანის სექსუალური წესიერების გრძობებისათვის“. ამ გარემოებებში, მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილით ნაგულისხმები შეფასების თავისუფლების ფარგლების გათვალისწინებით, შვეიცარიის სასამართლოებს შეეძლოთ მორალის დასაცავად „აუცილებლად“ მიეჩნიათ მოსარჩელეთა დაჯარიმება უხამსი მასალის გამოქვეყნებისათვის. ...

სასამართლო ასევე ყურადღებას მიაქცევს მხარის მიერ მიითითებულ საქმეზე, *SEKMADIENIS LTD. ლიტვის წინააღმდეგ (SEKMADIENIS LTD. v. Lithuania)*, N 69317/14, §§ 76, 77, ECHR 2018, ამ საქმეში ევროპულმა სასამართლომ განმარტა, რომ:

... რეკლამა ატარებდა კომერციულ მიზანს, ტანსაცმლის ხაზის რეკლამირებას, და არ იყო გამიზნული იმისთვის, რომ რაიმე შეეძინა საზოგადოებრივი დებატისთვის რელიგიის ან სხვა საზოგადო ინტერესის საკითხზე (...). შესაბამისად, ეროვნული ხელისუფლებების შეფასების თავისუფლება ამ საქმესთან დაკავშირებით, უფრო ფართოა ... .

თავად რეკლამის შესწავლის შედეგად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ საბოლოო ჯამში ის არ გამოიყურება როგორც უადგილოდ შეურაცხყოფელი ან მაგინებელი და ისინი არ აღძრავენ სიძულვილს რელიგიური რწმენის საფუძველზე ან არ ესხმიან თავს რელიგიას შეუფერებელი ან შეურაცხყოფელი ფორმით ...

ასევე, საქმეზე *Otto-Preminger-Institut ავსტრიის წინააღმდეგ (Otto-Preminger-Institut v. Austria)*, N 13470/87, 20 სექტემბერი 1994 წ., § 56, ევროპულმა სასამართლომ, დაადგინა რა, რომ ადგილი არ ჰქონია კონვენციის მე-10 მუხლის დარღვევას, განმარტა შემდეგი:

ავსტრიის სასამართლოებმა, დააყადაღეს და, საბოლოოდ, მოახდინეს ფილმის კონფისკაცია, მიუთითეს რა, რომ ის იყო გაუმართლებელი თავდასხმა კათოლიკურ რელიგიაზე, ტიროლელი საზოგადოების რწმენის თანახმად. მათი გადაწყვეტილებებიდან იკვეთებოდა, რომ მათ სათანადო მნიშვნელობა მიაჩნქეს მხატვრული შემოქმედების თავისუფლებას, რაც გარანტირებულია კონვენციის მე-10 მუხლით ... . სასამართლოებმა ფილმის ნახვის შემდეგ, აღნიშნეს, რომ ეს იყო მამა ღმერთის, ქალწული მარიამისა და იესო ქრისტეს პროფოგაციული გამოსახვა ... სასამართლოს არ შეუძლია იმ ფაქტის უგულებელყოფა, რომ კათოლიკური რელიგია ტიროლელთა აბსოლუტური უმრავლესობის რელიგიაა. ფილმის დაყადაღებით ავსტრიის ხელისუფლება მოქმედებდა ... რელიგიური სიმშვიდის უზრუნველყოფის მიზნით და იმის პრევენციისთვის, რომ ადამიანთა ნაწილს არ განეცადა მათ რელიგიურ გრძნობებზე თავდასხმა გაუმართლებელი და შეურაცხყოფელი ფორმით. პირველ რიგში ეროვნული ხელისუფლებამ ის, ვინც უკეთეს პოზიციაშია, ვიდრე საერთაშორისო მოსამართლე, შეაფასოს ასეთი ზომის აუცილებლობა იმ სიტუაციის ფონზე, რასაც ადგილი აქვს კონკრეტულ ადგილას, კონკრეტულ დროს. ამ საქმის ყველა გარემოების გათვალისწინებით, სასამართლოს არ შეუძლია მიიჩნიოს, რომ ავსტრიის ხელისუფლებამ, აღნიშნულთან დაკავშირებით, გადალახა თავისი შეფასების თავისუფლების ზღვარი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლომ მიიჩნია, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილამე“ ცნობილი უნდა იქნეს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენისათვის და

ადმინისტრაციული სახდელის სახით განესაზღვრა ჯარიმა - 500 (ხუთასი) ლარის ოდენობით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 41-ე მუხლის თანახმად, მოსამართლე ადმინისტრაციული სახდელის დაკისრების შესახებ დადგენილებით ადასტურებს იმ მოვალეობის შესრულების ვალდებულებას, რომლის შეუსრულებლობისთვისაც პირს შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი, და დადგენილებაში განსაზღვრავს დარღვევის გამოსასწორებლად გასატარებელ ღონისძიებებს, რომელთა აღსრულებაც ხდება კანონით დადგენილი წესით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ი/მ „ანი გაჩეჩილაძეს“ აეკრძალა პროდუქტზე განთავსებული არაეთიკური რეკლამების - „სამეფო კარი თამარში“ (წარწერა და გამოსახულება), „ძლევაი საკვირველი“ (წარწერა და გამოსახულება), „ჩამოვკრავდი, მარა ნათლისღება“ (წარწერა), „მაკურთხებელი ხელი“ (გამოსახულება) გავრცელება/განთავსება (პროდუქტზე, სოციალურ ქსელში და სხვა) და დაევალა გავრცელებული/განთავსებული აღნიშნული არაეთიკური რეკლამების ამოღება საქართველოს სასაქონლო ბაზრიდან.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 04 მაისის დადგენილება ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ წარმომადგენლებმა გაასაჩივრეს საჩივრით.

სამოტივაციო ნაწილი:

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატა გაეცნო წარმოდგენილ საჩივარს, საქმეში არსებულ მასალებს და მიიჩნევს, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2018 წლის 04 მაისის დადგენილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

პალატა მიიჩნევს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სამართლებრივი თვალსაზრისით სწორად შეაფასა საქმესთან დაკავშირებული ყველა ფაქტობრივი გარემოება; თავის მხრივ, მომჩივანმა თავის საჩივარში ვერ გააქარწყლა პირველი ინსტანციის სასამართლოს სამართლებრივი დასკვნები, ვერ მიუთითა და ვერ წარმოადგინა ისეთი არგუმენტები, რომლებზე დაყრდნობითაც შესაძლებელი იქნებოდა საქმეზე დადგენილი ფაქტების სხვაგვარი სამართლებრივი შეფასება; სააპელაციო პალატა დამატებით მიუთითებს შემდეგს:

საქართველოს კონსტიტუციის 44-ე მუხლის, პირველი პუნქტის შესაბამისად, საქართველოში მცხოვრები ყოველი პირი ვალდებულია ასრულებდეს საქართველოს კონსტიტუციისა და კანონმდებლობის მოთხოვნებს.

საქართველოს კონსტიტუციის აღნიშნული ნორმა მართლწესრიგის განმტკიცებასა და

სამართლებრივი სახელმწიფოს უზრუნველყოფას ისახავს მიზნად, რაც სახელმწიფოს არსისა და მისი ნიშან-თვისებებიდან გამომდინარეობს.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი განსაზღვრავს, თუ რომელი მოქმედება ან უმოქმედობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რომელი ადმინისტრაციული სახდელი, რომელი ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ რა წესით შეიძლება დაედოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენს. ამასთან, ამავე კოდექსის მე-10 მუხლის მიხედვით, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევად (გადაცდომად) ჩითვლება სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი წესრიგის, საკუთრების, მოქალაქეთა უფლებებისა და თავისუფლებების, მართველობის დადგენილი წესის ხელშეწყობი მართლსაწინააღმდეგო, ბრალეული (განზრახი ან გაუფრთხილებელი) მოქმედება ან უმოქმედობა, რომლისთვისაც კანონმდებლობით გათვალისწინებულია ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა.

პალატა ასევე მოიხმობს ხსენებული საკანონმდებლო აქტის მე-8 მუხლს, რომელიც ადგენს, რომ არავის არ შეიძლება შეეფარდოს ზემოქმედების ზომა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის გამო, თუ არა კანონმდებლობით დადგენილ საფუძველზე და წესით. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ კანონიერების მკაცრი დაცვის საფუძველზე. საამისოდ უფლებამოსილი ორგანოები და თანამდებობის პირნი ადმინისტრაციული ზემოქმედების ზომებს შეუფარდებენ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, კანონმდებლობის ზუსტი შესაბამისობით.

პირის სამართალდამრღვევად ცნობისათვის და შესაბამისად, კანონმდებლობით გათვალისწინებული სახდელის დადებისათვის უპირველეს ყოვლისა უნდა დადგინდეს სამართალდარღვევის ფაქტის არსებობა, ხოლო შემდეგ მისი ბრალეულობა ამ ფაქტის დადგომასში, რაც უნდა დადასტურდეს სათანადო მტკიცებულებებით, ხოლო თუ რა შეიძლება მიჩნეულ იქნეს სამართალდარღვევის საქმეზე მტკიცებულებად მოცემულია საქართველოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევათა კოდექსის 236-ე მუხლში.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 236-ე მუხლის თანახმად, 1. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე მტკიცებულებას წარმოადგენს ყველა ფაქტობრივი მონაცემი, რომელთა საფუძველზე, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით, ორგანო (თანამდებობის პირი) დაადგენს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის არსებობას ან არარსებობას. პირის ბრალეულობას მის ჩადენაში და სხვა გარემოებებს, რომლებსაც მნიშვნელობა აქვს საქმის სწორად გადაწყვეტისათვის. 2. ეს მონაცემები დადგინდება შემდეგი საშუალებებით: ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმით, ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირის ახსნა-განმარტებით, დაზარალებულისა და მოწმის ჩვენებებით, ექსპერტის დასკვნით, ალკოჰოლური, ნარკოტიკული ან ფსიქოტროპული გამოკვლევის (ტესტირების) შედეგებით, ვიდეოფირით ან ფოტოფირით, ნივთიერი მტკიცებულებით, ნივთისა და დოკუმენტის ამოღების ოქმით და სხვა დოკუმენტებით.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 237-ე მუხლის

თანახმად, ორგანო (თანამდებობის პირი), ხელმძღვანელობს კანონით და მართლშეგნებით, მტკიცებულებას შეაფასებს თავისი შინაგანი რწმენით, რაც დამყარებულია საქმის ყველა გარემოების ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ გამოკვლევაზე.

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის ფორმალური კანონიერების თვალსაზრისით საჩივარში დასმულ საკითხთან დაკავშირებით, პალატა საჩივრის ავტორს დამატებით განუმარტავს, რომ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი შეიცავს ადმინისტრაციული წარმოების განსაკუთრებულ სახეს ადმინისტრაციული სანქციების დადებასთან დაკავშირებით. მატერიალურ-სამართლებრივი თვალსაზრისით კანონმდებელი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა განხილვისას განსხვავებულ სახეს, განსხვავებულ პროცედურას ამკვიდრებს, მმართველობითი ფუნქციის სპეციფიკიდან გამომდინარე.

პალატა აქვე განმარტავს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 240-ე მუხლს, რომლის თანახმადაც ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმში აღინიშნება: მისი შედგენის თარიღი და ადგილი; შემდგენის თანამდებობა, სახელი, მამის სახელი და გვარი; მონაცემები დამრღვევის პიროვნების შესახებ, მათ შორის, პირადი ნომერი ან გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი; ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი; ნორმატიული აქტი, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ამ სამართალდარღვევისათვის; მოწმეთა და დაზარალებულთა გვარები და მისამართები, თუ ისინი არიან; დამრღვევის ახსნა-განმარტება; საქმის გადასაწყვეტად საჭირო სხვა ცნობები. ოქმს ხელს აწერენ მისი შემდგენი და სამართალდამრღვევი, გარდა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს უფლებამოსილი პირის მიერ გამოცემული ელექტრონული საჯარიმო ქვითრისა. ოქმს შეიძლება ხელი მოაწერონ აგრეთვე მოწმეებმა და დაზარალებულებმა, მათი არსებობის შემთხვევაში.

მოცემული ნორმის თანახმად, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმში სხვა რეკვიზიტებთან ერთად უნდა მიეთითოს სამართალდარღვევის არსი. აღნიშნული, რასაკვირველია, არ მოიცავს მხოლოდ ნორმის შინაარსზე, ან ზოგადად დარღვევაზე მითითებას. თუმცა, მიუხედავად აღნიშნულისა, პალატა ყურადღებას გაამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ სასამართლოში სამართალდარღვევის ოქმი წარმოდგენილია თანდართულ მასალებთან ერთად. კერძოდ, სამართალდარღვევის ოქმში მითითებულია, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ ფეისბუქ გვერდზე, ასევე წარმოებულ პროდუქტზე განთავსებული იქნა არაეთიკური რეკლამა, რითაც დაირღვა რეკლამის წარმოებისა და გავრცელების წესი და სასამართლოში წარმოდგენილია კონკრეტული პროდუქციის ოთხი ფოტოსურათი. პალატა მიუთითებს, რომ სასამართლო ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეს იხილავს სამართალდარღვევის ოქმისა და თანდართული მტკიცებულებების ერთობლიობით, შესაბამისად, მხოლოდ ის გარემოება, რომ უშუალოდ სამართალდარღვევის ოქმში არ არის დაკონკრეტებული, რომელ არაეთიკურ რეკლამაზე შედგა სამართალდარღვევის ოქმი, არ შეიძლება გახდეს

ოქმის ფორმალურად გაუმართავად ჩათვლის და ამ საფუძველზე, ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირის სახდელისაგან გათავისუფლების საფუძველი.

საჩივრის ავტორის შუამდგომლობასთან დაკავშირებით სასამართლომ შეაჩეროს საქმის განხილვა და მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს, პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-6 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასამართლო უფლებამოსილია, მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს, იმ წინაპირობით, რომ საქმის განმხილველი სასამართლო გამოსაყენებელი ნორმის კონსტიტუციურობას ეჭვქვეშ აყენებს.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, თუ საერთო სასამართლოში კონკრეტული საქმის განხილვისას სასამართლო დაასკვნის, რომ არსებობს საკმარისი საფუძველი, რათა ესა თუ ის კანონი ან სხვა ნორმატიული აქტი, რომელიც უნდა გამოიყენოს სასამართლომ ამ საქმის გადაწყვეტისას, მთლიანად ან ნაწილობრივ შეიძლება მიჩნეულ იქნეს საქართველოს კონსტიტუციის შეუსაბამოდ, იგი შეაჩერებს საქმის განხილვას და მიმართავს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს. საქმის განხილვა განახლდება საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ამ საკითხის გადაწყვეტის შემდეგ.

„საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, თუ საერთო სასამართლოში კონკრეტული საქმის განხილვისას სასამართლო დაასკვნის, რომ არსებობს საკმარისი საფუძველი, რათა ის კანონი ან სხვა ნორმატიული აქტი, რომელიც უნდა გამოიყენოს სასამართლომ ამ საქმის გადაწყვეტისას, მთლიანად ან ნაწილობრივ მიჩნეული იქნეს კონსტიტუციის შეუსაბამოდ, იგი შეაჩერებს საქმის განხილვას და მიმართავს საკონსტიტუციო სასამართლოს. საქმის განხილვა განახლდება საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ამ საკითხის გადაწყვეტის შემდეგ.

განსახილველ შემთხვევაში, სასამართლო არ იზიარებს საჩივრის ავტორის მოსაზრებას „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-2 და მე-5 პუნქტების არაკონსტიტუციურობასთან დაკავშირებით. პალატა განმარტავს, რომ მოცემული შუამდგომლობა უსაფუძვლო და დაუსაბუთებელია, ვინაიდან სასამართლოს არ გააჩნია საკმარისი საფუძველი მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს კონსტიტუციური წარდგინებით.

რაც შეეხება, საჩივრის ავტორის მოსაზრებას, იმასთან დაკავშირებით, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ გამოყენებული ინფორმაციის გავრცელების ფორმები არ ექცევა საქართველოს „რეკლამის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული რეკლამის დეფინიციის, სასამართლო მიუთითებს შემდეგს:

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, რეკლამის დაკვეთის, წარმოებისა და გავრცელებისათვის

დადგენილი წესების დარღვევა, გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას - 3 000 ლარის ოდენობით.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მეორე პუნქტის თანახმად, კანონის მიზანია რეკლამის სფეროში ჯანსაღი კონკურენციის განვითარება, საზოგადოებრივი ინტერესების, რეკლამის სუბიექტებისა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვა, არასათანადო რეკლამის თავიდან აცილება და აღკვეთა.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, რეკლამა განმარტებულია, როგორც საქონელზე, მომსახურებასა და სამუშაოზე (შემდგომში-საქონელზე), ფიზიკურ და იურიდიულ პირებზე, იდეასა და წამოწყებაზე ნებისმიერი საშუალებითა და ფორმით გავრცელებული ინფორმაცია, რომელიც გამოიხატავს პირთა განუსაზღვრელი წრისათვის და ემსახურება ფიზიკური და იურიდიული პირების, საქონლის, იდეისა და წამოწყებისადმი ინტერესის ფორმირებასა და შენარჩუნებას, აგრეთვე საქონლის, იდეისა და წამოწყების რეალიზაციის ხელშეწყობას.

აღნიშნული მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, არასათანადო რეკლამა განმარტებულია, როგორც არაკეთილსინდისიერი, არასარწმუნო, არაეთიკური, შეცდომაში შემყვანი ან სხვა რეკლამა, რომელშიც დარღვეულია მისი შინაარსის, დროის, ადგილის ან გავრცელების წესების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები. მითითებული მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად, არაეთიკურია რეკლამა, რომელიც ფიზიკურ პირთა ეროვნების, რასის, პროფესიის, სოციალური კუთვნილების, ასაკის, სქესის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური და ფილოსოფიური მრწამსის მიმართ შეურაცხყოფელი სიტყვებისა და შედარებების გამოყენებით არღვევს საყოველთაოდ აღიარებულ ჰუმანურ და ზნეობრივ ნორმებს, ხელყოფს ეროვნულ და მსოფლიო კულტურულ საგანძურში შეძვალ ხელოვნების ობიექტებს, ისტორიულ და არქიტექტურულ ძეგლებს, ბღალავს სახელმწიფო სიმბოლოებს (დროშა, გერბი, ჰიმნი), საქართველოს ან სხვა სახელმწიფოს ეროვნულ ვალუტას, რელიგიურ სიმბოლოებს, ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს, მათ საქმიანობას, პროფესიას ან საქონელს.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მერვე პუნქტის თანახმად, არაპატივცემულია არასათანადო რეკლამის განთავსება და გავრცელება. იგი ჩადენილი უნდა იქნეს, საზოგადოებრივი საშინაობის ხარისხისა და ხასიათის შესაბამისად იწვევს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პასუხისმგებლობას.

„რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, რეკლამის განმარტავს, რომ კანონი არის კანონმდებლის მიზნის განხორციელების მიზნით და ამიტომ ის უნდა განიმარტოს მიზანმიმართულად. სასამართლომ უნდა გამოიყენოს განმარტების ისეთი წესები, რომლის მიხედვით კანონი უნდა იყოს განმარტებული კანონმდებლის მიზნისა და მისი განხორციელების შესაძლებლობის კონტექსტში. იმისათვის რომ სასამართლოს მიერ სრულყოფილად და ჯეროვნად განმარტდეს საქმის არსი, აუცილებელია სწორად მოხდეს იმ საკანონმდებლო ნორმის

ანალიზი, რის საფუძველზეც შედგენილია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი.

პალატა მიუთითებს, კანონმდებლის სუბიექტურ, ასევე კანონის ობიექტურ ნებაზე, რაც გამოიხატება იმაში, რომ გარკვეული პროდუქციისა თუ მომსახურების რეკლამირების განზრახვიდან წარმოშობილი სამართალურთიერთობის რეგულირებისას აუცილებლად უნდა იქნას გათვალისწინებული საზოგადოებაში დამკვიდრებული ეთიკური სტანდარტები. არსებითია, რომ საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა, თუ სხვა ეროვნულ დონეზე არსებულ საკანონმდებლო აქტებთან ერთად, „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონი უზრუნველყოფს ერთი მხრივ, კონკრეტულ (რეკლამის) სფეროში თავისუფალი მოქმედების ფარგლებს, თუმცა ასევე აწესებს თავისუფალ მოქმედებათა ზღვარსაც.

პალატა განმარტავს, რომ „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიერ დაწესებული შეზღუდვის ღონისძიება გამოწვეულია სწორედ საჯარო მორალის იმგვარი დაცვით, რომელიც თავის მხრივ ხელს უწყობს ეროვნულ დონეზე მშვიდობიან, პლურარისტული და ტოლერანტული საზოგადოების ჩამოყალიბებას და ზღუდავს ისეთ ქმედებას, რომელიც სწორედ აღნიშნულ მიზანს უქმნის საფრთხეს. ამასთან, სასამართლო აღნიშნავს, რომ კანონის მიზანია არა რომელიმე ინდივიდის სუბიექტური აღქმების დაცვა, არამედ მხოლოდ ობიექტურად - გარეგნულად და შინაარსობრივად იმგვარი ქმედების აღკვეთა, რომელიც საჯარო მორალთან ამკარად წინააღმდეგობრივია. ამასთან, სეკულარული სახელმწიფოს მიზანს არ წარმოადგენს, რომელიმე რელიგიისათვის პრივილეგიების მინიჭება და მისი აღმატებულ ხარისხში დაცვა კანონმდებლობით. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიაჩნია, რომ რელიგიისა და რელიგიური ორგანიზაციების გარანტიებისა და სახელმწიფოსგან დამოუკიდებლობისა თუ ავტონომიის ფარგლებზე მსჯელობა არ არის აუცილებელი.

დადგენილია, რომ ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის საქალაქო სამსახურის მიერ 2018 წლის 18 აპრილს ი/მ „ანი გაჩეჩილამის“ მიმართ შედგა N000671 ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმი, რომლის თანახმად, ი/მ „ანი გაჩეჩილამის“ მიერ „ფეისბუქ“ გვერდზე, ასევე წარმოებულ პროდუქტზე განთავსებული იქნა არაეთიკური რეკლამა, რითაც დაირღვა რეკლამის წარმოებისა და გავრცელების წესი.

დადგენილია, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილამი“ ფეისბუქ გვერდზე და წარმოებულ პრეზერვატივებზე განათავსა შემდეგი სახის წარწერები: „ჩამოვკრავდი, მარა ნათლისდება“; „ძღუვამ საკვირველი“ და გამოსახულება: „სამეფო კარი თამარში“ და გამოსახულება; გამოსახულება - „მაკურთხებელი ხელი“.

ზემოთ მითითებული სამართლებრივი ნორმებისა და საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებების ურთიერთშეჯერების შედეგად, პალატა ვერ გაიზიარებს საჩივრის ავტორის მოსაზრებას, რომ პროდუქტზე განთავსებული ვიზუალიზაცია, წარმოადგენს

რა პროდუქტის შემადგენელ ნაწილს, ამის გამო არ შეიძლება მოქცეულ იქნეს რეკლამის ცნებაში. ასეთი განმარტების შედეგად საერთოდ აზრს დაკარგავდა ნებისმიერი პროდუქციის შეფუთვაზე გამოსახულების დატანა.

პალატა განსახილველ შემთხვევაში, კონკრეტულ გამოსახულებებს მიიჩნევს სუბსტანციად, პროდუქტისგან დამოუკიდებლად არსებულ დანამატად, მისი განთავსებით არ განისაზღვრება კონკრეტული პროდუქტის საჭირო მახასიათებლები, აღნიშნულით ხორციელდება მხოლოდ პროდუქტის რეკლამირება.

შესაბამისად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ წარმოებული პროდუქციის შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას, იდეისა და წამოწყებისადმი ინტერესის ფორმირებასა და შენარჩუნებას, აგრეთვე საქონლის, იდეისა და წამოწყების რეალიზაციის ხელშეწყობას, პირველ რიგში ემსახურება სწორედ თვით პროდუქტზე ან/და მის შეფუთვაზე დატანილი ვიზუალიზაცია. სწორედ გასაყიდად გამზადებული პროდუქტის შეფუთვის გარეგნული იერსახით ხდება პირველადი ინფორმაციის გაცემა პროდუქტის შესახებ, რაც იწვევს მის მიმართ ინტერესის ფორმირებას. ამ შემთხვევაში, პროდუქტის შეფუთვის ვიზუალური მხარე ასევე აკმაყოფილებს „რეკლამის შესახებ“ კანონით გათვალისწინებული დეფინიციის - „პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი გამიზნულობის“ ელემენტს და, ამდენად, იძლევა საფუძველს, რომ პროდუქტის შეფუთვა მასზე დატანილი ვიზუალიზაციით, არაორაზროვნად და უალტერნატივოდ ჩაითვალოს რეკლამად, „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული დეფინიციის მიზნებისათვის.

ზემოაღნიშნულის შესაბამისად, პალატა დადგენილად მიიჩნევს, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ ქმედების ორივე ფორმა - ნაწარმის შეფუთვაზე გამოსახულების დატანა და სოციალური ქსელის „ფეისბუქის“ მეშვეობით პროდუქტზე დატანილი გამოსახულებების გავრცელება, წარმოადგენს პროდუქციის რეკლამირებას და ექცევა „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის რეგულაციის სფეროში.

რაც შეეხება, იმ გარემოებას თუ რაში გამოიხატა კონკრეტულად სასამართლოდარღვევა და ექცევა თუ არა განსახილველი საკითხი ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ გამოხატვის თავისუფლების იმგვარ სფეროში, რომელიც არ შეიძლება დაექვემდებაროს შეზღუდვას, პალატა განმარტავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლის თანახმად, ყოველ ადამიანს აქვს უფლება თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია, გამოთქვას და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად, წერილობით ან სხვაგვარი საშუალებით.

აზრის გამოხატვის თავისუფლების ძირითადი უფლება ადამიანის უფლებებს შორის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი და პირველადი უფლებაა. იგი თავისუფალი და დემოკრატიული საზოგადოების არსებობის საფუძველია. ეს უფლება ადამიანებს აძლევს იმის გარანტიას, რომ თავისუფლად გამოხატონ თავიანთი ნაფიქრი, მაშინაც კი, როცა ეს ხდება მისი ყოველგვარი შემოწმების გარეშე.

საქართველოს კონსტიტუციის 24-ე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, უფლებათა განხორციელება შესაძლებელია კანონით შეიზღუდოს ისეთი პირობებით, რომლებიც აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში სახელმწიფო უშიშროების, ტერიტორიული მთლიანობის ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად, სხვათა უფლებებისა და ღირსების დასაცავად, კონფიდენციალურად აღიარებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან ასაცილებლად ან სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად.

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-10 მუხლის თანახმად, ყველას აქვს უფლება გამოხატვის თავისუფლებისა. ეს უფლება მოიცავს პირის თავისუფლებას, ჰქონდეს შეხედულებები, მიიღოს ან გაავრცელოს ინფორმაცია თუ მოსაზრებები საჯარო ხელისუფლების ჩაურევლად და სახელმწიფო საზღვრების მიუხედავად. ეს მუხლი ხელს არ უშლის სახელმწიფოებს, განახორციელონ რადიონაუწყებლობის, სატელევიზიო ან კინემატოგრაფიულ საწარმოთა ლიცენზირება. ხოლო ამავე მუხლის მე-2 პუნქტი ადგენს, რომ ამ თავისუფლებათა განხორციელება, რამდენადაც ის განუყოველია შესაბამისი ვალდებულებისა და პასუხისმგებლობისაგან, შეიძლება დაექვემდებაროს ისეთ წესებს, პირობებს, შეზღუდვებს ან სანქციებს, რომლებიც გათვალისწინებულია კანონით და აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში ეროვნული უშიშროების, ტერიტორიული მთლიანობის ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ინტერესებისათვის, უწყსრიგობისა თუ დანაშაულის აღსაკვეთად, ჯანმრთელობის ან მორალის დაცვის მიზნით, სხვათა რეპუტაციის ან უფლებების დასაცავად, საიდუმლოდ მიღებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან ასაცილებლად ან სასამართლო ხელისუფლების ავტორიტეტისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად.

აზრის გამოხატვის თავისუფლება არ შეიძლება გავიგოთ, როგორც საყოველთაო თავისუფლების კანონის მიღმა არსებული თავისუფლება. ნებისმიერი სუბიექტი თავისუფალია მანამ, სანამ მისი უფლების განხორციელებით ზიანი არ ადგება სხვათა უფლებას. ამ თავისუფლების შეზღუდვა სახელმწიფოს მხრიდან გამართლებულია, როცა აზრის გამოხატვა ხელს უწყობს რასობრივი და ეროვნული შუღლის გაღრმავებას, სიძულვილს და დამამცირებელ დამოკიდებულებას ამჟღავნებს ეთნიკური, რასობრივი თუ რელიგიური ჯგუფების მიმართ, აქეზებს უხამსობას, ძალადობას და ა.შ. აზრის გამოხატვის თავისუფლება არ უნდა იქცეს საზოგადოების დემოკრატიული ინსტიტუტებისათვის საფრთხედ. აზრის გამოხატვის თავისუფლება შეიძლება შეიზღუდოს, როცა იგი დაუპირისპირდება ადამიანის პატივსა და ღირსებას. არც ერთი აზრი არ არის იმაზე მეტად ფასეული, ვიდრე ადამიანის პატივი და ღირსება.

პალატა კვლავ განმარტავს, რომ საქართველოს კონსტიტუციით, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციითა და სხვა ეროვნულ დონეზე მოქმედი საკანონმდებლო აქტებით განმტკიცებულია აზრის გამოხატვის და გავრცელების უფლება, თუმცა ეს უფლება არ არის აბსოლუტური ხასიათის და გარკვეულ შემთხვევებში შესაძლოა იგი შეზღუდულ

იქნას. თავად შეზღუდვის საფუძვლები კი მოცემულია, როგორც საქართველოს კონსტიტუციაში, ასევე, ადამიანს უფლებათა ევროპულ კონვენციაში.

პალატა განმარტავს - იმისათვის, რათა დადგინდეს კანონიერი და თანაზომიერი იყო თუ არა გამოხატვის უფლების შეზღუდვა, პირველ რიგში უნდა გაირკვეს არის თუ არა ეს ჩარევა კანონის საფუძველზე განხორციელებული. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ თავის პრაქტიკაში არაერთხელ განაცხადა, რომ კანონმა უნდა დააკმაყოფილოს გარკვეული მოთხოვნები. საქმეზე - „სანდი თაიმსი“ გაერთიანებული სამეფოს წინააღმდეგ (THE SUNDAY TIMES v. THE UNITED KINGDOM), ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ გამოყო ორი მოთხოვნა, რაც გამომდინარეობს - „შეზღუდვა გათვალისწინებულია კანონით“ - კრიტერიუმიდან, კერძოდ, „პირველ რიგში, კანონი უნდა იყოს ადვილად ხელმისაწვდომი: მოქალაქეებს, გარემოების მიხედვით, უნდა ჰქონდეთ შესაძლებლობა, გაერკვნენ, რომელი სამართლებრივი ნორმები გამოიყენება მოცემულ შემთხვევაში; მეორე, ნორმა არ შეიძლება ჩაითვალოს „კანონად“, თუ იგი არ არის ფორმულირებული საკმარისი სიცხადით, რაც მოქალაქეს მისცემს შესაძლებლობას, შეუსაბამოს მას თავისი მოქმედება: ადამიანს უნდა ჰქონდეს შესაძლებლობა, საჭიროებისამებრ, შესაბამისი დახმარებით, შექმნილი გარემოებებისათვის გონივრულ ფარგლებში, განჭვრიტოს ის შედეგები, რომლებიც ასეთ მოქმედებას შეიძლება მოჰყვეს.“

პალატა დადგენილად მიიჩნევს, რომ „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონი საკმარისი სიცხადით და დეტალურად განსაზღვრავს იმ კრიტერიუმების ჩამონათვალს, რომელთა საფუძველზეც რეკლამა შეიძლება დაექვემდებაროს გავრცელების შეზღუდვას. კანონის შინაარსი გონიერ ადამიანს უქმნის სავარაუდო შედეგის განჭვრეტის შესაძლებლობას. ამდენად, სასამართლოს დადგენილად მიაჩნია, რომ ჩარევა განხორციელებული იყო „კანონით გათვალისწინებული“ შეზღუდვის საფუძველზე.

შეზღუდვის მართლზომიერების შეფასებამდე, პალატა დამატებით მიუთითებს - კონვენციის მე-10 მუხლით დაცულ გამოხატვის თავისუფლებასთან მიმართებით მოქმედ სტანდარტებზე. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკის ანალიზი ცხადყოფს, რომ გამოხატვის თავისუფლებაში ჩარევის შეფასებისას, მნიშვნელოვანია რამდენიმე საგულისხმო მიდგომის გათვალისწინება:

1. იმის მიხედვით, თუ რა ტიპის და შინაარსის გამოხატვასთან გვაქვს საქმე, უნდა გაკეთდეს დიფერენცირება, ერთი მხრივ საზოგადოებრივი ინტერესის საკითხებზე საჯარო დებატებში წვლილის შეტანის მიზნით გამოხატვასა და მეორე მხრივ, კომერციული მიზნებით პროდუქციის რეკლამირებაზე მიმართული ინფორმაციის გავრცელებას (გამოხატვას) შორის. დიფერენცირება მნიშვნელოვანია იმდენად, რამდენადაც სახელმწიფოები სარგებლობენ გამოხატვის თავისუფლებაში ჩარევის გაცილებით ფართო მიხედულების ფარგლებით, როდესაც ინფორმაციის გავრცელება

ემსახურება კომერციულ მიზნებს (სასამართლომ ეს მიდგომა გაიმეორა მათ შორის, გამოხატვის თავისუფლებაზე სასამართლოს უახლეს გადაწყვეტილებაში საქმეზე სეკმადიენის შპს ლიტვის წინააღმდეგ (SEKMADIENIS LTD. v. LITHUANIA)).

2. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვის საპირწონედ, სხვა მიზნებთან ერთად, აღიარებს საზოგადოებრივი მორალის და პირთა რელიგიური გრძნობების დაცვის მიზნებს, რაც ნიშნავს იმას, რომ მიუხედავად იმისა, გვხვდება თუ არა ისინი სახელდებით საქართველოს ეროვნულ კანონმდებლობაში, სასამართლო ვალდებულია იხელმძღვანელოს ზემოხსენებული სტანდარტით და დაიცვას კონვენციითა და სასამართლოს პრაქტიკით აღიარებული უფლებები.

3. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დამკვიდრებული განმარტებით, შეუძლებელია არსებობდეს მორალის თაობაზე ზოგადი ევროპული კონცეფცია. მოსაზრებები მორალის მოთხოვნების შესახებ განსხვავებულია სხვადასხვა ადგილას და სხვადასხვა დროს. საკუთარი ქვეყნის რეალიებთან თავიანთი პირდაპირი და უწყვეტი კავშირის წყალობით, სახელმწიფოს ხელისუფლება და ადგილობრივი სასამართლო ორგანოები, საერთაშორისო მოსამართლესთან შედარებით, პრინციპულად უკეთეს მდგომარეობაში არიან, გამოთქვან აზრი ამ მოთხოვნების ზუსტი შინაარსის, ისევე როგორც, „შეზღუდვებისა“ და „საწესების“ „აუცილებლობის“ თაობაზე ოცო პრემინგერის ინსტიტუტი ავსტრიის წინააღმდეგ (OTTO-PREMIINGER-INSTITUT v. AUSTRIA). შესაბამისად, ეროვნული მოსამართლე უკეთ არის აღჭურვილი შესაძლებლობით, იცნობდეს მისი ქვეყნის საზოგადოების იმჟამინდელ მორალურ ღირებულებებს, ეთიკურ ნორმებს და ღირებულებით წარმოდგენებს.

4. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო, თავის გადაწყვეტილებებში არაერთგზის ხაზს უსვამს, რომ მორალის გაგება ცვალებადია და მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია, დროზე, ადგილზე და საზოგადოებაში არსებულ იმჟამინდელ განწყობებზე. მორალურისა და ზნეობრივის თაობაზე წარმოდგენები ექვემდებარება ცვლილებას და ერთსა და იმავე საზოგადოებაში შესაძლოა ერთსა და იმავე საკითხზე გარკვეული დროის შუალედით, რადიკალურად სხვადასხვაგვარი დამოკიდებულება არსებობდეს.

ამიტომ მნიშვნელოვანია ხაზი გაესვას, რომ არაეთიკურობის საზომად სასამართლო ხელმძღვანელობს საზოგადოებაში საქმის განხილვის დროისათვის არსებული წარმოდგენებით, ეთიკური ღირებულებებით და ნორმებით. შესაძლებელია, მომავალში აღნიშნული ღირებულებითი წარმოდგენები დაექვემდებარონ გადახედვას და განიცადონ რადიკალური ცვლილება კი, თუმცა სასამართლოს შეფასების მასშტაბს, კონკრეტული საქმის განხილვისას, წარმოადგენს იმჟამინდელი საზოგადოების დამოკიდებულება და ღირებულებითი წარმოდგენები მორალსა და ზნეობაზე.

შესაბამისად, სასამართლოს შეფასების მასშტაბი ვერ იქნება კრიტერიუმი - „უნდა ჰქონდეს თუ არა კონკრეტულ ქმედებას შეურაცხყოფელი დატვირთვა“ ან „გამართლებული და მისასალმებელია თუ არა, ასეთი შეხედულების არსებობა“. სასამართლო უფლებამოსილია იხელმძღვანელოს მხოლოდ საზომით - „საშუალო სტატისტიკური გონიერი ადამიანის გადმოსახედიდან, აქვს თუ არა კონკრეტულ ქმედებას შეურაცხყოფელი დატვირთვა საქმის განხილვის დროისათვის“.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო, არაერთგზის განმარტავს, რომ გამოხატვის თავისუფლების რეალიზება მოიცავს ამავე დროს პასუხისმგებლობას, რომ ეს უფლება არ იქნეს გამოყენებული მარტოდენ იმ მიზნით, რათა შეიღახოს ადამიანთა ჯგუფის უფლებები, რელიგიური გრძნობები ან ღირებულებითი წარმოდგენები. სწორედ ამიტომ, კონვენციის მე-10 მუხლის ფარგლებში შედარებით დაბალი დაცვის სტანდარტით სარგებლობს გამოხატვის ფორმები, რომლებიც მიზნად ისახავს და ემსახურება მხოლოდ კომერციული მიზნებით პროდუქციის რეალიზაციას და არ შეაქვს წვლილი საზოგადოებისათვის მნიშვნელობის მქონე საკითხებზე საჯარო დისკუსიასა და დებატებში.

პალატა მხარეთა ყურადღებას კვლავ გაამახვილებს „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-5 პუნქტის დეფინიციაზე - არაეთიკურია რეკლამა, რომელიც ფიზიკურ პირთა ეროვნების, რასის, პროფესიის, სოციალური კუთვნილების, ასაკის, სქესის, ენის, რელიგიის, პოლიტიკური და ფილოსოფიური მრწამსის მიმართ შეურაცხყოფელი სიტყვებისა და შედარებების გამოყენებით არღვევს საყოველთაოდ აღიარებულ ჰუმანურ და ზნეობრივ ნორმებს, ხელყოფს ეროვნულ და მსოფლიო კულტურულ საგანძურში შემავალ ხელოვნების ობიექტებს, ისტორიულ და არქიტექტურულ ძეგლებს, ზღალავს სახელმწიფო სიმბოლიკას (დროშა, გერბი, ჰიმნი), საქართველოს ან სხვა სახელმწიფოს ეროვნულ ვალუტას, რელიგიურ სიმბოლოებს, ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს, მათ საქმიანობას, პროფესიას ან საქონელს.

მოცემულ პირობებში, პალატა განმარტავს, რომ საკითხი იმის თაობაზე, იქნებოდა თუ არა გამოყენებული 4 დიზაინი, ცალკე აღებული, წინააღმდეგობაში საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნებთან, არ წარმოადგენს განსახილველი საქმის მსჯელობის საგანს, რის გამოც სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას აღნიშნული დაცვის ფარგლებში იმსჯელოს საჩივარში დასმულ პიპოთეტურ საკითხებზე. საჩივრის ფარგლებში მსჯელობის საგანია სამართალდარღვევის ფაქტის დადგენა, ანუ სასამართლომ შეფასება უნდა მისცეს, რამდენად წარმოადგენდა არაეთიკურ რეკლამას ერთის მხრივ, წარმოებულ პროდუქციაზე (პრეზერვატივზე) შერჩეული ვიზუალიზაციის დატანა (4 სხვადასხვა დიზაინი) და მეორე მხრივ, პროდუქტის შეფუთვის ამსახველი ვიზუალიზაციის განთავსება ინტერნეტ სივრცეში. სასამართლომ

ასევე შეფასება უნდა მისცეს, რამდენად სწორად დაექვემდებარა აღნიშნული რეკლამები არაეთიკურობის კრიტერიუმით გავრცელების შეზღუდვას და განხორციელებული ჩარევა იყო თუ არა ლეგიტიმური მიზნის პროპორციული.

პალატა დამატებით განმარტავს, რომ განსახილველი საკითხი ეხება რელიგიისა და ეროვნული ღირებულებიდან გამომდინარე მორალურ შეხედულებებს.

ადამიანს უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-9 მუხლის თანახმად, ყველას აქვს უფლება აზრის, სინდისისა და რელიგიის თავისუფლებისა. ეს უფლება მოიცავს რელიგიის ან რწმენის შეცვლის თავისუფლებას და, აგრეთვე, თავისუფლებას როგორც ინდივიდუალურად, ისე სხვებთან ერთად, საქვეყნოდ ან განკერძოებით, გააცხადოს თავისი რელიგია თუ რწმენა აღმსარებლობით, სწავლებით, წესების დაცვითა და რიტუალების აღსრულებით. რელიგიის ან რწმენის გაცხადების თავისუფლება ექვემდებარება მხოლოდ ისეთ შეზღუდვებს, რომლებიც გათვალისწინებულია კანონით და აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ინტერესებისათვის, საზოგადოებრივი წესრიგის, ჯანმრთელობის თუ მორალის ან სხვათა უფლებათა და თავისუფლებათა დასაცავად.

პალატა აქვე მოიხმობს საქმეს სეკმადიენის შპს ლიტვის წინააღმდეგ (SEKMADIENIS LTD. v. LITHUANIA), სადაც სასამართლომ განმარტა, რომ კონვენციის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილი ნათლად მტუთითებს - გამოხატვის თავისუფლებით სარგებლობა მოიცავს თანმდევ პასუხისმგებლობას და მოვალეობებს. რელიგიური მრწამსთან მიმართებით კი ძირითადი მოთხოვნაა, რომ გამოხატვის თავისუფლება ხელს არ უშლიდეს კონვენციის მე-9 მუხლით გათვალისწინებული რელიგიის თავისუფლებების მშვიდობიან განხორციელებას. [...]

სასამართლო დამატებით მოიხველიებს რელიგიის თავისუფლების საკითხებზე გაერთიანებული ერების სპეციალური მომხსენებლის Heiner Bielefeldt-ის მოსაზრებას, რომლის თანახმად „ფართოდ გავრცელებული შთაბეჭდილება, რომ გამოხატვის თავისუფლება წარმოადგენს უპირველეს ლიბერალურ ღირებულებას, ხოლო რელიგიის თავისუფლებას უფრო მეტად დაცვითი უფლებაა, მცდარია. „ხშირად არ აქცევენ ყურადღებას, რომ რელიგიის თავისუფლება, თავისი არსით, ადამიანის თავისუფლებათა იგივენაირ ლოგიკას ეფუძნება, როგორსაც გამოხატვის თავისუფლება“. ამიტომ, [მათი დაპირისპირების] საკითხი უკავშირდება არა მხოლოდ რელიგიური გრძნობების დაცვას, ან უფრო მეტიც, მხოლოდ რელიგიის მიმართ პატივისცემას, არამედ ეს ეხება ადამიანებს და მათ თავისუფლებას, რელიგიურ საკითხებში იცხოვრონ ისე, როგორც ეს მათ წარმოდგენებს შეესაბამება.“

მოცემულ შემთხვევაში, საჩივრის ავტორის არგუმენტები გამოყენებულ წარწერებსა და გამოსახულებაზე ემყარება შემდეგს:

1. „სამეფო კარი თამარში“ და გამოსახულება - თამარ მეფე არის საჯარო პირი, ხოლო

საჯარო პირთა გამოსახულების გამოყენება საჯარო დისკუსიისა და კომუნიკაციის ფორმატში დაცულია გამოხატვის თავისუფლებით.

2. წარწერა „ჩამოგვრავდი, მარა ნათლისღება“ - წარმოადგენს სახელოვნებო გამოხატვის სახით არსებული ნაწარმოების ზედმიწევნით იდენტურ შინაარსს, შესაბამისად, შინაარსის გამოორება, რომელიც უკვე სახელოვნებო გამოხატვის ნაწილი იყო, არ შეიძლება მიჩნეულიყო არაეთიკურად.

3. გამოსახულება, რომელსაც „მაკურთხებელი ხელი“ ეწოდა - ის რომ მარცხენა ხელის ასეთი ფორმა საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და მღვდელმსახურების ნაწილია, ასევე ის რომ გამოსახულება სწორედ ამ სიმბოლოს მსგავსია უნდა დადასტურებულიყო შესაბამისი მტკიცებულებებით და არა მხოლოდ მოსამართლის ცოდნითა და შეხედულებით.

4. წარწერა „ძღვეად საკვირველი“ და გამოსახულება გვირგვინი - საჩივრის ავტორისათვის გაუგებარია პროდუქტზე ისტორიული მოვლენის აღბეჭდვა რატომ არის არაეთიკური და რის საფუძველზე გააიგივა სასამართლომ სამეფო გვირგვინი ეროვნულობასთან. სამეფო გვირგვინი ზოგადად სახელმწიფო მმართველობის ფორმას შესაძლოა უკავშირდებოდეს და მისი გაიგივება ეროვნულობასა და ეროვნულ ღირებულებებთან გაუმართლებელია.

პალატა მიუთითებს პირველი ინსტანციის მიერ დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებზე და დამატებით განმარტავს შემდეგს:

რასაკვირველია ყველა სახის რელიგიური სიმბოლოსა თუ პიროვნების გამოხატვა სარეკლამო მასალაზე არ შეიძლება მიჩნეულ იქნას საჯარო მორალთან წინააღმდეგობრივ ქმედებად, თუმცა, ქმედება, რომელიც შეიძლება დაექვემდებაროს კანონის საფუძველზე შეზღუდვას, თავისი ფორმითა და შინაარსით განსაკუთრებულად შეურაცხყოფელი უნდა იყოს და ასეთად აღიქმებოდეს შესაძლევად, დამოუკიდებელი შემფასებლისათვისაც. უმთავრესი კრიტერიუმი, რითაც შეიძლება გამოვარჩიოთ რელიგიის, რელიგიური ფიგურის, ძეგლის შეურაცხყოფა, არის ის გარემოება, თუ კონკრეტულად ვინ არის „თავდასხმის ობიექტი“. როგორც წესი, ეს უნდა იყოს რელიგიის უშუალოდ ცენტრალური ფიგურა, რომელიც მოლოჩანად რელიგიასთან/მსოფლმხედველობასთან ასოცირდება. ასევე, შესაძლოა შეურაცხყოფა მიმართული იყოს იმ სუბიექტის მიმართ, ვინც თვალნათლივ წარმოადგენს ამ რელიგიას, ან სიმბოლურად ასოცირდება მასთან. ამასთან, აუცილებელი პირობაა, რომ შეურაცხყოფა არ წარმოადგენდეს სიმართლეს, იგი უნდა იყოს უტრირებული, არამართებული შინაარსის. ვინაიდან სიმართლის გადმოცემა, თუნდაც გარკვეულწილად არასასურველი ფორმით არ შეიძლება ჩაითვალოს ისეთ შეურაცხყოფად, რომლის აღკვეთაც კანონით დასაშვები იქნება. მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს აგრეთვე იმ საზღვრის დადგენა, თუ რა შეიძლება სცდებოდეს გამოხატვის თავისუფლების ფარგლებს და წარმოადგენდეს რელიგიის შეურაცხყოფას.

პირველ რიგში, გამოყენებულ ოთხივე ვიზუალიზაციასთან მიმართებით, სასამართლო ხაზს უსვამს იმ გარემოებას, რომ საჩივრის ავტორის მხრიდან ვერ იქნა წარდგენილი ვერც ერთი მტკიცებულება (ინფორმაცია საჯარო შეხვედრის, სემინარის, ტრენინგის, დისკუსიისა ან სხვა აქტივობებში მონაწილეობის შესახებ), რაც დაადასტურებდა ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ პროდუქციის წარმოებას არა კომერციული მოგების მიღებისათვის, არამედ საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვან საკითხებზე ცნობიერების ამაღლების მიზნით. შესაბამისად, სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს, რომ ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ წარმოებული პროდუქციის რეკლამირება უნდა შეფასდეს გამოხატვის თავისუფლების კომერციული მიზნებით სარგებლობის ფარგლებში.

1. წარწერა - „სამეფო კარი თამარში“ და თამარ მეფის გამოსახულება.

პალატა მიუთითებს, რომ საჩივრის ავტორი სადავოდ არ ხდის პროდუქტზე თამარ მეფის გამოსახვის ფაქტს. ხოლო, რაც შეეხება მოსაზრებას, რომ აღნიშნული გამოსახულების, როგორც საჯარო პირის გამოყენება საჯარო დისკუსიისა და კომუნიკაციის ფორმატში დაცულია გამოხატვის თავისუფლებით - პალატა ვერ გაიზიარებს საჩივრის ავტორის მოსაზრებას თამარ მეფის მხოლოდ საჯარო პირად შეფასების ნაწილში. ასევე, პრეზერვატივების წარმოებისა და რეკლამირების საჯარო დისკუსიად და საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვან საკითხებზე დებატებად კვალიფიცირების თვალსაზრისით.

პალატა ხაზგასმით განმარტავს, რომ მოცემული დავის ფარგლებში არსებითი მნიშვნელობა აქვს თამარ მეფის სტატუსის სწორად განსაზღვრას. ბაგრატიონთა სამეფო დინასტიის წარმომადგენელი თამარ მეფე საქართველოს მონარქი იყო 1184 წლიდან. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მიერ იგი შერაცხულია წმინდანად და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 14 მაისს აღნიშნავს მისი ხსენების დღეს, აღიარებს რა მის განსაკუთრებულ წვლილს ეკლესიის წინაშე. საქართველოს ტერიტორიაზე არსებობს არაერთი ტაძარი, რომელიც მისი სახელობისაა. ასევე ფრესკები. შესაბამისად, შეუძლებელია მისი გაიგივება, მხოლოდ საჯარო პირთან, მისი წმინდანობის შესახებ ფაქტის იგნორირებით.

სასამართლო კიდევ ერთხელ იმეორებს, რომ განსახილველ საქმეზე შეფასების საგანს არ წარმოადგენს, გამართლებულია ან მისასალმებელია თუ არა საზოგადოებაში ასეთი წარმოდგენების და მორალური ღირებულებების არსებობა. სასამართლო ვალდებულია იხელმძღვანელოს არსებული შეხედულებებით და გაუმართლებელი თავდასხმისაგან დაიცვას ამ შეხედულების მქონე პირთა მორალური და ზნეობრივი დამოკიდებულებები და რელიგიური გრძნობები.

პალატას მიაჩნია, რომ თამარ მეფის ისტორიული, კულტურული და რელიგიური მნიშვნელობის გამო, მისი ზემოხსენებულ კონტექსტში მოხსენიება, დღევანდელი საზოგადოების რიგითი გონიერი ადამიანის გადმოსახედიდან ამკარად აღიქმება შეურაცხმყოფლად და დამაკნინებლად. აღნიშნული ხელყოფს საზოგადოების ღირებულებით და ზნეობრივ წარმოდგენებს და გაუმართლებლად თავს ესხმის

კონკრეტული რელიგიის მიმდევართათვის მნიშვნელოვან რელიგიურ ფიგურას.

შესაბამისად, პალატა დადგენილად მიიჩნევს, რომ წარწერა - „სამეფო კარი თამარში“ და თამარ მეფის გამოსახულება, გარდაუვალად იწვევს მართლმადიდებლური აღმსარებლობის მექონე პირთა რელიგიური გრძნობების შეურაცხყოფას და საზოგადოებრივი მორალის ხელყოფას. გამოხატვის თავისუფლების ბოროტად გამოყენებით ცდილობს, საზოგადოებაში არსებულ ღირებულებით წარმოდგენების კომერციული მიზნებით გამოყენებას. შესაბამისად, აღწერილი ვიზუალიზაციის განთავსება პროდუქტზე, ისევე როგორც მისი გავრცელება ინტერნეტით, უნდა შეფასდეს როგორც არაეთიკური რეკლამა, რაც სცდება გამოხატვის თავისუფლებით დაფულ ფარგლებს.

2. წარწერა - „ჩამოგვკრავდი, მარა ნათლისღება“.

პალატა მიუთითებს, რომ ნათლისღება უძველესი ქრისტიანული დღესასწაულია, თორმეტ საუფლო საეკლესიო დღესასწაულთაგან ერთ-ერთი. დღესასწაული აღინიშნება 19 იანვარს და საქართველოს შრომის კოდექსის თანახმად, საქართველოში წარმოადგენს უქმე დღეს. სახარების მიხედვით, ეს დღესასწაული უკავშირდება მდინარე იორდანეში იოანე ნათლისმცემლის მიერ მაცხოვრის ნათლისღებას, ანუ მონათელას, სწორედ ამ დღიდან იღებს სათავეს ნათლობის წესი და საეკლესიო პირველი საიდუმლო.

მოცემულ შემთხვევაში, პალატა დამატებით განმარტავს, რომ ვერ გაიზიარებს საჩივრის ავტორის მოსაზრებებს, კერძოდ, სიმღერა და მისი ტექსტის შინაარსი სხვა რეგულაციის ფარგლებში ექცევა, ხოლო იმავე შინაარსის გამოყენება რეკლამის სახით, შეურაცხყოფელია. ამ შემთხვევაში დარღვევის დადგენისათვის არსებითია არამარტო ნათლისღების, როგორც ქრისტიანული დღესასწაულის მნიშვნელობა, არამედ კონკრეტული რელიგიური ჯგუფის - მართლმადიდებელი ეკლესიის მოძღვრების შეურაცხყოფელი პათეტიკა. ვიზუალიზაცია და წარწერა მისი შინაარსის გათვალისწინებით, მიემართება რელიგიური პირთა ცხოვრების წესისკენ, რაც გულისხმობს ქრისტიანულ სწავლებას, მარხვის დღეებში სექსუალური კავშირებისაგან თავშეკავების აუცილებლობასთან დაკავშირებით და სხვა. წარწერა თავისი შინაარსით და პროდუქტთან ერთობლიობაში აღქმით, იჭრება მორწმუნეთა ინტიმურ სფეროში და აშკარა, პირდაპირ და განზრახ დაცინვას წარმოადგენს მორწმუნეებისა და მათი ცხოვრების წესისადმი, რაც ერთობლიობაში, ემსახურება კონკრეტული რელიგიის მიმდევარი პირების დამცირებას, დაცინვას, გაქილიკებას. შესაბამისად, აღწერილი ვიზუალიზაციის განთავსება პროდუქტზე, ისევე როგორც მისი გავრცელება ინტერნეტით აშკარად წარმოადგენს არაეთიკურ რეკლამას.

3. გამოსახულება „მაკურთხებელი ხელი“.

პალატა მიუთითებს, რომ მიუხედავად განმარტებისა თუ რას მოიაზრებდა მწარმოებელი აღნიშნულ ვიზუალიზაციაში, აღნიშნული ხელის შესტიკულაცია

უკავშირდება რელიგიას, მისი გამოყენება ხდება რელიგიური პირების მიერ. მაკურთხეველი ხელით გამოსახულია როგორც მაცხოვარი იესო ქრისტე, ასევე არაერთი წმინდანი. ასევე, მას იყენებენ სასულიერო პირები მრევლის კურთხევის მიზნით.

პალატა დამატებით განმარტავს, რომ ვერ გაიზიარებს საჩივარში გამოთქმულ მოსაზრებებს, კერძოდ, სპეციალური ცოდნის გარეშე ობიექტური დამკვირვებლისთვისაც ცხადია, რომ ე.წ. „მაკურთხეველი ხელი“ ასოცირებადია რელიგიასთან, ამგვარი წყობა გვხვდება, როგორც ქრისტიანული რელიგიის ნაწარმოებებში, ასევე ხატურასა და ხელოვნებაში. შესაბამისად, აღნიშნული აღიქმება რელიგიური გრძნობებისა და მორწმუნეთა შეურაცხყოფად. პალატა დამატებით აღნიშნავს, რომ კრიტიკა, ირონიული შეფასება/გამოხატვა, ან რეალური ამბის გადმოცემა დასაშვებია, ისე რომ იგი არ იქნება აღქმული როგორც შეურაცხყოფა. თუმცა, შესაძლოა ასეთი ამბის გადმოცემისას ან მის გარეშე, რელიგია მისი სიმბოლო გაიგივდეს გარკვეულწილად, ობიექტურად შეურაცხმყოფელ და დამამცირებელ სიმბოლოსთან - საგანთან. ძირითადად ამ უკანასკნელში მოიაზრება სექსუალური ხასიათის ნივთი, სიმბოლო. ასევე, პირდაპირი ფორმით მოხსენიება შეურაცხმყოფელი ფორმით. შესაბამისად, აღწერილი ვიზუალიზაციის განთავსება პროდუქტზე, ისევე როგორც მისი გავრცელება ინტერნეტით აშკარად წარმოადგენს არაეთიკურ რეკლამას.

4. წარწერა - „ძლევად საკვირველი“ და გამოსახულება გვირგვინი.

პალატა მიუთითებს, რომ (დიდგორის ბრძოლა ანუ ძლევად საკვირველი) დიდგორის ბრძოლას გამორჩეული ადგილი უკავია საქართველოს ისტორიაში. ეს გამარჯვება დამოუკიდებლობისა და თავისუფლებისათვის ბრძოლის, ერთიანობის, ქვეყნისთვის თავდადების სიმბოლოა. პროდუქტზე გამოსახულია სამეფო გვირგვინი, რომელიც სახელმწიფო მმართველობის ფორმას უკავშირდება და ეროვნული ღირებულების მატარებელია.

მოცემულ შემთხვევაში, პალატა დამატებით განმარტავს, რომ აღნიშნული ვიზუალიზაცია არაორაზროვნად იწვევს დიდგორის ბრძოლის და საქართველოს ისტორიული გამარჯვების ასოციაციას, ფრაზას გააჩნია მკვეთრად და აშკარად გასაგები საზოგადოებისათვის ცნობილი და განსაკუთრებული შინაარსი. სასამართლო აღნიშნავს, რომ ფრაზა „ძლევად საკვირველი“ და მისი გამოყენება სექსუალური ხასიათის ნივთზე კონკრეტული ვიზუალიზაციით, ისევე როგორც მისი გავრცელება ინტერნეტით აშკარად წარმოადგენს არაეთიკურ რეკლამას, აღნიშნული ხელყოფის საზოგადოების ღირებულებით დაზნეობრივ წარმოდგენებს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, პალატას მიაჩნია, რომ თითოეული რეკლამა არის შეურაცხმყოფელი ქმედება, რომელიც წინააღმდეგობრივია საჯარო მორალთან და ექცევა „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონით განმტკიცებულ ტერმინ - არაეთიკურ რეკლამაში.

პალატა დამატებით განმარტავს, რომ როდესაც სახეზეა კონსტიტუციითა და ადამიანს

უფლებათა ევროპული კონვენციით გარანტირებულ უფლებათა შეპირისპირება, სხვა სამართლებრივად დაცული ინტერესთან (უფლებასთან), სასამართლოს აქვს შეფასების თავისუფალი სივრცე. იმისათვის რათა დადგინდეს, რამდენად არის შეზღუდვა აუცილებელი დემოკრატიულ საზოგადოებაში, აუცილებელია შეფასდეს, რამდენად სწორად მოხდა დაცულ ინტერესთა შეპირისპირება.

ექვს არ იწვევს ის გარემოება რომ ეროვნულ დონეზე საქართველოში, პიროვნებები და რელიგიური სიმბოლოები, რომლებიც გამოსახულია სექსუალური ხასიათის საგნებზე - პრეზერვატივზე აღიქმება, როგორც ქმედება მიმართული - საჯარო მორალის წინააღმდეგ. ამასთან, განსახილველ შემთხვევაში, უნდა აღინიშნოს რომ ადმინისტრაციულ პასუხისგებაში მიცემული პირისათვის ადვილად შეცნობადი იყო და შეეძლო გაეფხვალისწინებინა ის გარემოება, რომ მისი ქმედება ობიექტურად აღქმადი იქნებოდა, როგორც რელიგიის, რელიგიური სიმბოლიკისა და ძეგლების იმგვარი შეურაცხყოფა, რომელიც მიემართებოდა საზოგადოების ფართო ნაწილისაკენ. პალატა აქვე მიუთითებს, საქმეზე ოტო პრემინგერის ინსტიტუტი ავსტრიის წინააღმდეგ (OTTO-PREMIINGER-INSTITUT v. AUSTRIA), გაკეთებულ განმარტებაზე - აზრის გამოხატვის თავისუფლება გულისხმობდა პიროვნების პასუხისმგებლობასაც, შეძლებისდაგვარად თავი აერიდებინა ისეთი გამოხატვისაგან, რომლებიც „სრულიად უმიზნოდ შეურაცხყოფდა სხვას, არღვევდა მის უფლებებს და არ ემსახურებოდა ისეთი საკითხების საჯარო განხილვას, რომელიც ხელს შეუწყობდა პროგრესს საკაცობრიო საკითხებში.

ამ შემთხვევაში, დავას არ იწვევს ის გარემოება, რომ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი, შედგენილია უფლებამოსილი ორგანოს მიერ, მისთვის კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში. რაც შეეხება, უშუალოდ ოქმის შედგენის საფუძველს, პალატა მიუთითებს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის იმგვარი დარღვევა, რამაც გამოიწვია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 41-ე მუხლის თანახმად, მოსამართლე ადმინისტრაციული სახდელის დაკისრების შესახებ დადგენილებით ადასტურებს იმ მოვალეობის შესრულების ვალდებულებას, რომლის შეუსრულებლობისთვისაც პირს შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი, და დადგენილებაში განსაზღვრავს დარღვევის გამოსასწორებლად გასატარებელ ღონისძიებებს, რომელთა აღსრულებაც ხდება კანონით დადგენილი წესით.

მოცემული დანაწესის თანახმად, იმ პირობებში, როდესაც პალატას მოაჩნია, რომ დადასტურებულია ი/მ „ანი გაჩეჩილაძის“ მიერ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 159-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების ჩადენის ფაქტი, მასვე ასევე მართებულად აეკრძალა პროდუქტზე განთავსებული არაეთიკური რეკლამების - „სამეფო კარი თამარში“

